

Kärt Summatavet
MTÜ Konnakaevu Selts
kart.summatavet@gmail.com

Teie 15.11.2022

Meie 07.12.2022 nr 1.15-5/2022/7053-2

Vastus riigi huvi küsimise taotlusele

Austatud Kärt Summatavet

Oma kirjas Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumile (MKM) palusite ministeeriumil analüüsida, kas käesoleval ajal on varustuskindlus tagamata ja olemas riigi (ülekaalukas) huvi kaevandamiseks taotletavas Paasi lubjakivikarjääris.

Taotletav Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldis asub Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Paasi külas Paasi lubjakivimaardlas riigile kuuluval kinnistul Loobu metskond 400 (katastritunnus 88702:001:0196). Taotletava mäeeraldise pindala on 51,36 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 58,22 ha. Maardla põhimaavaraks on ehituslubjakivi. Ehituslubjakivi kaevandatav varu taotletav alal kokku on 2590 tuh m³. Taotletav kaevandamisloa kehtivusaeg on 25 aastat. Maavara soovitakse kasutada üld- ja teedehituses.

Maapõueseadus (MaaPS) ei ava mõiste *ülekaalukas riigi huvi* sisu. MaaPS seletuskirja kohaselt on riigi huvi määratlemata õigusmõiste ning selle selgitamisel lähtutakse konkreetsest olukorrast. Riigi huvi selgitatakse eri ametkondade koostöös. Riigi huvi defineerimisel lähtutakse muu hulgas maavara olulisusest, maavara omandist ning MKM-i ja Keskkonnaministeeriumi arvamusest. Ülekaalukas riigi huvi võib esineda strateegiliselt olulise maavara otsingus, mõne tööstussektori toorainepuuduses või muus sellises laialdase mõjuga asjaolus.

Riigi huvi üldiselt on käsitatud kui riigi üldise arengu seisukohalt vajalikku või riigikaitsest huvi, mis on väljendatud riiklikult kehtestatud strateegilistes jm dokumentides. Riigikogu 6. juuni 2017. a otsusega vastuvõetud strateegiadokumendi „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ kohaselt on Eesti pikaajaline eesmärk maapõue valdkonnas tagada maapõueressursside teaduspõhine, riigi majanduskasvule ja ressursitõhususele suunatud keskkonnahoidlik ning inimeste tervist säilitav haldamine ja kasutus.

Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi taristuobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgses arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Üld- ja teedehituse ehitusmaterjalidega varustatuse hindamiseks analüüsis MKM ehituslubjakivi varustuskindlust lähtudes piirkonnas planeeritavatest riigi taristuobjektidest ja nende ehitamiseks vajaminevast ehituslubjakivi nõudluse prognoosist. Riigi vajadust ehitusmaavarade järele on võimalik hinnata peamiselt Transpordiameti koostatud teede ja raudteede ehituse ja remondi materjalide nõudluse prognoosi alusel, mida arvestatakse maakonna kaupa. Nõudluse prognoos hõlmab riigi suurimate taristuehituse tellijate (Transpordiamet, Rail Baltic Estonia OÜ, Eesti Raudtee AS ja Riigimetsa Majandamise Keskus) vajadusi ehitusmaavarade järele. Hinnanguliselt moodustab see ligikaudu 80% kogu Eesti ehitusmaavarade vajadusest, ülejäänud on erasektori ja kohalike omavalitsuste vajadus. Riigiteede ehituse ja remondi nõudluse mahtude prognoosimisel tugineb Transpordiamet riigiteede teehoiukavas¹ kavandatud vahenditele ning planeeritud teede ehitus- ja remonditöödele. Transpordiamet ajakohastab nõudluse prognoosi regulaarselt vastavalt riigiteede teehoiukava uuendamisele ja teiste riigi taristuehituse tellijate sisendite muutustele.

Maavarade registri² andmete kohaselt on Lääne-Virumaal kaevandatavat ehituslubjakivi varu ca 9,8 miljonit m³ (seisuga III kvartal 2022). Lääne-Virumaa eeldatav ehituslubjakivi (kõrge- ja madalamargiline) vajadus kokku on ca 150 tuh m³/a (kõrgemargiline 100 tuh m³/a ja madalamargiline 50 tuh m³/a). Arvestades taotletava Paasi lubjakivikarjääri asukohta, on oluline vaadata osaliselt ka Harjumaa nõudlust ehituslubjakivi järele. Harjumaa eeldatav ehituslubjakivi (kõrge- ja madalamargiline) vajadus kokku on ca 1275 tuh m³/a (kõrgemargiline 1062 tuh m³/a ja madalamargiline 213 tuh m³/a). Hinnanguliselt võiks taotletav Paasi lubjakivikarjäär teenindada ca 20% Harjumaast ehk Lääne-Virumaa nõudlusele lisanduks ca 255 tuh m³/a. Seega tuleks arvestada kogunõudlusega ca 405 tuh m³/a. Sellest tulenevalt selgub, et käesoleval hetkel rahuldab Lääne-Virumaa kaevandatava ehituslubjakivi varu jääk Lääne-Virumaa ja osaliselt ka Harjumaa ehituslubjakivi tulevikunõudluse enam kui 20 aastaks.

On oluline rõhutada, et varustuskindlus muutub ajas, sõltudes uute karjääride avamisest (uute täiendavate kaevandatavate varude lisandumisest) ning ehitusmaavarade tarbimisest ja tulevikunõudlusest. Vabariigi Valitsuse 01.12.2022 kinnitatud riigiteede teehoiukavas aastateks 2023-2026 ei ole Tallinn-Narva maanteel ühegi teelõigu (sh 2+2 teelõigu) ehitust ette nähtud. Samas on Vabariigi Valitsus 23.03.2022 korraldusega nr 97³ algatanud Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise. Riigi eriplaneeringu eesmärk on kavandada riigiteel 1 Tallinn-Narva asuva Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu kiirusele 120 km/h vastava 2+2 ristlõikega maantee rajamist. Sellest tulenevalt võib tulevikus ehituslubjakivi nõudlus piirkonnas oluliselt kasvada ja riigil tekkida huvi täiendavate varude kasutuselevõtmiseks, et tagada piirkonna varustuskindlus.

Arvestades ülaltooduid asjaolusid on MKM seisukohal, et käesoleval hetkel puudub riigil ülekaalukas majandushuvi kaevandamiseks Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldisel, kuid peame vajalikuks olukorda uuesti hinnata, kui ehituslubjakivi nõudlus peaks piirkonnas märgatavalt tõusma.

¹ [Riigiteede teehoiukava | Transpordiamet](#)

² [Maavarade register | Geoportaal | Maa-amet \(maaamet.ee\)](#)

³ [Riigiteel 1 Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine–Riigi Teataja](#)

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Timo Tatar

energeetika ja maavarade asekantsler

Lisaadressaadid: Keskkonnaamet

Kaur Kõue

625 6338 Kaur.Koue@mkkm.ee